

Привіт, коледже. Усе ж невимовно прекрасно жити поруч із тобою. Споглядати зі свого вікна твої старовинні гірчичні боки. Чути, як із гуртожитку, що в моєму подвір'ї, студенти під час сесій волають: «Шара, прийди!». Прислухатися до бринькання гітар зі студентського парку, яке разом із вечірнім теплом леться потоком у мої вікна...

Важезні двері гупнули за спиною, і вахтер Людмила Іванівна — її прозвали КДБ — зиркнула на мене краєм ока. Однак промовчала. Зранку вона ще сонна й сумирна, а ось потім... Подібні прізвиська просто так не дають. Їх треба вміти заробити.

Широкий темний пустий коридор. Іще надто рано. Старий потрісканий паркет відгукується скрипом на кожен мій крок. Здається, на весь навчальний корпус чути, що я йду. Мимоволі пришвидшила хід. Якось тут незатишно самій. Хоча ні. Не самій. Он там, у затіненому кутку поруч зі сходами, стояли двоє.

Я не мала особливого наміру придивлятися, хто й чому там причаївся. Яке мені діло, у мене власні справи. Та коли на мить торкнулася поглядом тих постатей, то від здивування ледь не зупинилася...

Одною з тих двох була Валя. Моя одногрупниця. Валя-Яка-Ніколи-Не-Буває-Сама і...

Ну не зовсім так. Це я перебільшую. Звичайно, вона буває сама, та це радше виняток, ніж правило. Постійно — на перервах, зранку, до пар і після них, дорогою додому (а дорога в нас спільна, бо живе Валя в гуртожитку) — гребуючи компанією наших діловитих одногрупниць, вона ходила лише зі своїм хлопцем. Іноді до них приєднувався його молодший брат, Давид.

Він також студент нашого коледжу, щоправда, на рік старший від нас, навчається на другому курсі.

Звичайно, що це Валине відсторонення від колективу не могло не дратувати.

Ні, не мене. Я цілий навчальний рік була далекою від усіх чуток та інтриг, бо поринула у зйомки свого фільму з перервами на навчання і добровільно-примусову працю операторкою на концертах факультету. Дратувався колектив. А якщо точніше — наші одногрупниці. І було чому.

Мало того, що Валя — неймовірна красуня, так ще й хлопець у неї — еліта коледжу. Весь у медалях, чемпіон якогось-там-єдиноборства (я не знаю, якого). Влад. Старшокурсник. Схожий на головного героя серіалу «Вікінги». І хоча Влад був таємною мрією багатьох дівчат, мріяти їм доводилося хіба здаля. Адже, крім своєї Валі, він не помічав нікого.

Із Владом-Вікінгом я перетиналася хіба на перервах, коли він заходив по Валю, а ось його брата знала дещо ближче. У нас із ним спільне «середовище проживання». Він звукорежисер на всіх концертах факультету. Зрідка безпристрасно окидає широким поглядом зал і мене разом з усіма. Такий поважний за своїм пультом. Завжди байдужий до всього, крім апаратури. Аякже — брат чемпіона.

Одного разу я навіть перекинулася з ним декількома словами. Перед концертом я намагалася причепити камеру на штатив, а він схилився над численними кнопочками звукової панелі. Не знаю, чому тоді обернулася — плечі засвербіли, чи що, — та я зустрілася з ним очима. Цей його погляд... Знаю я такі погляди, як же вони мене дратують!

— Що? — рикнула я на нього.

— А що? — байдуже перепитав мене Давид.

— Що хотів?

— Від ТЕБЕ? — він зробив неприродний наголос на останньому слові.

— Це ж ти свердлов мені очима спину, а не я тобі.

Він тоді не відповів. Лише зарозуміло хмикнув, криво посміхнувся і знову схилився над пультом.

Однак я здогадувалася, про що він тоді думав. Погляд видавав його думки. Я знала, що означав цей погляд. Я вже добре його вивчила, адже люди надто часто ТАК на мене дивилися — наче я якесь досі небачене звіря.

Сьогодні зранку Валя-Яка-Ніколи-Не-Буває-Сама стояла тихо й принишкло на першому поверсі навчального корпусу, а поруч був зовсім не Влад. І навіть не його зарозумілий брат. У тіні дерев'яних сходів стояв наш фізик, Анатолій Петрович. Це його нульова пара мала от-от початися в нашій групі. Та в аудиторію ні він, ні Валя не поспішали. І чи мені, невиспаній, тоді здалося, чи справді фізик стояв занадто близько до своєї студентки. Чи примарилось, чи дійсно його пухкі пальці якимось тремтливо стискали її лікоть. Та я тоді поспішала. Навіть не подумала, не надала жодного значення. А варто було.

Я саме проходила повз них, майже ступила на нижню сходинку, як раптом Валя глянула на мене ТАК. І така всесвітня туга була в тих очах. Я навіть оторопіла.

Але СТОП! Я себе опанувала. Це ж Валя. Ніжна й тендітна, схожа на казкове створіння, красуня Валя, з великими сумними загадковими очима. У неї завжди такий погляд. Такий, що, мабуть, у кожного хлопця, на кого

ними методами, а не законом, як те й має бути? — Тоді. У парку. Перед тим, як віддати тобі диктофон, я саме так і зробила.

— Ти добра, — сказала Валя, і наче почуття жалю вчулося мені в тих словах.

— Ні. Це називається справедливість.

— Ти справді добра. Хочеш, зізнаюсь? А я геть не добра. Знаєш, тоді, як я наважувалася на побачення з фізиком, на шантаж і диктофон, я про інших дівчат і миті не думала.

— Справді?

— І миті, — повторила вона пошепки. — Про жодну справедливість. Нічого глобального. Нічого високого.

— Тобі нічого виправдовуватися, Валя. То мені легко розмірковувати, стоячи осторонь. Хтозна, про що думала б я, якби мене перехоплювали щоденно по темних кутках у коридорах, — обережно відповіла я.

— Я просто рятувала себе, — продовжувала переконувати мене Валя, хоча потреби в цьому не було. Можливо, вона просто хотіла виговоритися?

— І це нормально. Ти мала на це право.

— Я просто хотіла, щоб це припинилося.

— Я пам'ятаю вас під сходами. Учора зранку.

— І я тебе пам'ятаю. Сказати, що він мені говорив?

— Н-ні, — швидко відповіла я. — Ні. Не треба. Я розумію. Це, мабуть, нестерпно.

— Нестерпно.

Вона мовчала. Як і я. Я не знала, як її підтримати. Якими словами. Така неймовірно дика ситуація. Чому на парах із психології не вчать, як поводитися із жертвами насильства, і не тільки фізичного, а й морального? Яка користь у завчанні біографій відомих психологів і їхніх